

METEOROLOGICKÉ ZPRÁVY

METEOROLOGICAL BULLETIN

ROČNÍK 54 – 2001

VOLUME 54 – 2001

Číslo 6

Number 6

PŘEHLED OBSAHU

CONTENTS IN BRIEF

HLAVNÍ ČLÁNKY – MAIN PAPERS

Stanislav Racko (ČHMÚ)

BUDÚCNOST' SYNOPTICKEJ METEOROLÓGIE Z POHLADU SÚČASNEJ PRAXE

THE FUTURE OF SYNOPTIC METEOROLOGY FROM THE VIEWPOINT OF PRACTICAL EXPERIENCE

Abstrakt:

Článok sa zaoberá stručným rozborom stavu synoptickej prevádzky na ČHMÚ s preferovaním súvislostí v rovine psychologickkej a sociálnej. Poukazuje sa na hlavné faktory, ktoré zmenili prácu synoptického meteorológa v priebehu posledných 10 – 15 rokov. Dotýka sa aktuálneho problému výstražnej služby, ako prvoradej úlohy prognózneho pracoviska. Za prelomový bod v najnovšej histórii pražskej synoptiky považuje autor článku mimoriadnu povodeň v roku 1997, následkom ktorej neúmerne stúpili nároky na presnosť predpovedí zrážok. Odstránenie súčasných nedostatkov a priblíženie sa k ideálnej predstave dobrého synoptika vidí autor v pružnom prepojení školy, praxe a výskumu a v kontinuálnej výmene generácií.

Abstract:

The paper deals with a brief analysis of the state of synoptic meteorology operation at the Czech Hydrometeorological Institute (CHMI) preferring psychological and social levels. Main factors which changed the work of a synoptic meteorologist in the course of the last 10 - 15 years are shown. It concerns actual problems of warning service which is of primary importance at the forecasting centre. An extraordinary flood in 1997 resulted in excessive demands to the precipitation forecasts accuracy and the event is considered by the author to be a turning point in the newest history of the synoptic meteorology at CHMI. Removal of current drawbacks and an approximation to an ideal idea of a good forecaster the author believes to be in flexible interconnection of theory, practise and research and in continuous changing of generation.

Miroslav Kocifaj (Astronomický ústav SAV, Bratislava) – Pavol Zaujec (SHMÚ, Bratislava)
– Igor Kohút (Geofyzikálny ústav SAV, Bratislava)

O REPREZENTATÍVNOSTI OPTICKÝCH PARAMETROV AEROSÓLOVEJ SUBSTANCIE VZDUCHOVÝCH HMÔT

REPRESENTATIVENESS OF AEROSOL COMPONENT OPTICAL CHARACTERISTICS OF THE AIR MASSES

Abstrakt:

V práci sú analyzované optické vlastnosti vzduchových hmôt v mestskej atmosfére Bratislavy. Pri numerickom spracovaní boli použité dlhodobé merania spektrálnej priepustnosti atmosféry (počnúc rokom 1991), získané počas 1200 dní. Charakteristiky aerosólu (ako napr. optická hrúbka τ_a a rozmerová distribúcia) sa vzťahovali predovšetkým k vzduchovým hmotám typu cP, s pravdepodobnosťou výskytu 54% (pri strednej optickej hrúbke $\tau_a \approx 0.32$), a mP, s pravdepodobnosťou výskytu 34% (pri strednej optickej hrúbke $\tau_a \approx 0.21$). Výsledky ukazujú, že optická hrúbka aerosólovej substancie vzduchovej hmoty typu mP klesá s vlnovou dĺžkou (pri mocnине -0.8 až -1.6) podstatne výraznejšie ako je tomu u vzduchovej hmoty typu cP (pri mocnине len -0.3 až -1.2). Aproximácia reálnej rozmerovej distribúcie častíc modelovými funkciami ukazuje, že gama funkcia charakterizuje aerosólovu zložku mestskej časti atmosféry Bratislavy lepšie ako známa Jungeho funkcia.

Abstract:

The optical characteristics of the air masses are analyzed in the urban region of Bratislava – capital of Slovakia. The long-term measurements of the spectral atmospheric transparency (realized since 1991) cover approximately 1200 days which were included into the calculation procedures. Retrieved aerosol characteristics (such as optical thickness τ_a and size distribution) were related to the most frequent air masses – cP, with 54% occurrence (mean $\tau_a \approx 0.32$), - and mP, with 34% occurrence (mean $\tau_a \approx 0.21$). The aerosol optical thickness of the air mass of the type mP decreases with the wavelength (power parameter varies from -0.8 to -1.6) more rapidly than for the air mass of the type cP (power parameter vary from -0.3 to -1.2). It is shown that a gamma function supplies the real aerosol component of all studied air masses much better than Junge's distribution.

Z DĚJIN ČESKOSLOVENSKÉ VOJENSKÉ METEOROLOGICKÉ SLUŽBY FROM THE HISTORY OF THE CZECHOSLOVAK MILITARY METEOROLOGICAL SERVICES

Zdeněk Mrkvica (ČHMÚ) – Miroslav Zeman

II. VOJENSKÁ POVĚTRNOSTNÍ SLUŽBA PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE

II. MILITARY METEOROLOGICAL SERVICE AFTER WORLD WAR II.

Abstrakt:

I když v uplynulém roce jsme v Meteorologických zprávách ukončili po šesti letech seriál Z dějin meteorologie v českých zemích a na Slovensku, zůstala v něm do jisté míry stranou pozornosti historie vojenské meteorologie. Důvodem bylo, že autoři neměli v době zpracování dostatek věcných podkladů, protože faktografické informace se z této oblasti obtížněji shromažďují. Přesto se však podařilo v poměrně krátké době tato bílá místa odstranit, a proto můžeme v tomto čísle začít otiskovat malý seriál nazvaný Z dějin československé vojenské meteorologické služby. První část je věnována historii v předválečném Československu a za války, další pokračování pak budou věnována vývoji po 2. světové válce. Obsahovým pojetím i formou zpracování jde však o odlišné texty, protože autoři (Karel Krška – 1. část, Zdeněk Mrkvica, Miroslav Zeman – 2. část) pracovali nezávisle na sobě a poválečná historie byla zpracována dříve.

Abstract:

Even if the series „From the history of meteorology in the Czech lands and in Slovakia“ was finished in Meteorological Bulletin last year after six years, the history of military meteorology held detached to a certain extent. The reason was that the authors had not had enough relevant materials at that time because factual information from this sphere are gathered with difficulty. In spite of that we succeeded in removing these blank areas in a relatively short period and so a short series called „From the history of the Czechoslovak military meteorological service“ can start to be published in this number. Part I is devoted to the history in the prewar Czechoslovakia and during the war, the next parts then will be dedicated to the development after World War II. But individual texts differ in interpretation and processing because the authors (Karel Krška – Part I, Zdeněk Mrkvica, Miroslav Zeman – Part II) worked independently and the postwar period was processed earlier.

Z PERA PAMĚTNÍKŮ

Novák, Z.: Loučení s meteorologií

INFORMACE – INFORMATION

Bednář, J.: Projev profesora Bednáře na prezentaci Dějin meteorologie

Horký, Z.: Prezentace knihy Dějiny meteorologie v českých zemích a na Slovensku

Lipina, P.: Třetí studijní konference BALTEX

Řezáčová, D. – Vondráčková, H.: Seminář na téma Meteorologické jevy mezoměřítko

RECENZE – REVIEW

Horký, Z.: Povodeň: 96 hodin předtím